

Burgerschap mbo: meer dan het verwerven van kennis

Burgerschapsvorming in het mbo

Het middelbaar beroepsonderwijs kenmerkt zich door een grote diversiteit:

- Verschillende beroepsopleidingen
- Verschillende mbo niveaus
- Regionale verschillen

Kaders staan vast, school heeft vrijheid voor invulling ervan

Elk kwalificatiedossier (de wettelijke basis voor een beroepsopleiding) verwijst naar het document 'loopbaan en burgerschap' waarin de inhoudelijke kaders voor loopbaan en burgerschap worden aangegeven.

Voor burgerschap worden daarbij vier dimensies onderscheiden:

- politiek-juridische dimensie
- economische dimensie
- sociaal-maatschappelijke dimensie
- vitaal burgerschap

Netwerk burgerschap in mbo

Er is bij docenten burgerschap in het mbo duidelijk behoefte aan onderlinge uitwisseling van kennis en ervaring. Het netwerk burgerschap in mbo (opgestart in het najaar van 2014) voorziet in deze behoefte. Inmiddels heeft het netwerk het volgende gerealiseerd:

- er zijn drie netwerkbijeenkomsten geweest, de volgende vindt plaats op 25 september
- experts op het gebied van burgerschap informeren docenten
- geschikt lesmateriaal voor burgerschap is inzichtelijk geordend binnen Wikiwijs
- er is een website met informatie voor docenten

In het netwerk wordt het bestaande verschil in aanpak van burgerschapsvorming benut.

Website van het netwerk: <https://sites.google.com/site/burgerschapinmbo/home>

Relatie basis voor het gesprek

Uit een inventarisatie onder leden van het netwerk burgerschap mbo blijkt, dat op diverse manieren vorm wordt gegeven aan burgerschap, maar dat daarbij de relatie docent – student steeds van groot belang is. Niet iedere docent of studieloopbaanbegeleider voelt zich voldoende bekwaam om een gesprek over 'moeilijke' onderwerpen te voeren, sommige docenten voelen zich 'handelingsverlegen'. Juist deze docenten hebben behoefte aan uitwisseling en/of ondersteuning.

Netwerk burgerschap in mbo

Mw Van Leeuwen

Initiatieven om burgerschap vorm te geven

- Samenwerking tussen mbo – hbo. MBO Amersfoort en Hogeschool Windesheim. De cursus Expertdocent Burgerschap (vraag van mbo – traject ontwikkeld door hogeschool Windesheim) start binnenkort.
- Stichting Vredeseducatie Fort van de democratie – www.fortvandedemocratie.nl
Interactieve tentoonstelling over democratie, vrijheid, democratie 'leren maken' wordt dagelijks bezocht door mbo studenten. De Universiteit van Amsterdam heeft onderzoek gedaan naar het effect van deze activiteit.
- Twee Friese mbo scholen werken samen om begin oktober een 'week van de democratie' te organiseren in Leeuwarden, i.s.m. de Stichting Vredeseducatie – met de 'democratiefabriek' als spil, mbo studenten bepalen mede de inhoud van deze week.
- Handboek BPV (stage) loopgaan en Burgerschap – www.svh.nl Ook tijdens de stageperiode is de mbo student bezig met burgerschap.

Meer dan maatschappijleer

Algemene kennis (zoals maatschappijleer) hebben de mbo studenten opgedaan in het voortgezet onderwijs. In het mbo bouwt men met burgerschapsvorming voort op die kennis en wordt de kennis verbonden met het eigen leven van de student, met de wereld buiten en met het toekomstig beroep. De kennis die in de lessen maatschappijleer in het voortgezet onderwijs is opgedaan is bovendien niet dekkend voor de vier dimensies van burgerschap. Burgerschap in het mbo is breder geformuleerd dan maatschappijleer.

Netwerk burgerschap in mbo

In onze gesecculariseerde en steeds complexere maatschappij zijn er niet als vanzelfsprekend antwoorden op levensvragen en ethische kwesties. Mbo scholen hebben daarom naast een onderwijstaak ook de opdracht mbo studenten handvatten aan te reiken die hen helpen hun weg te vinden als toekomstig beroepsbeoefenaar en als burger, en die hen uitdagen hun kritisch vermogen voortdurend te scherpen.

Met dit netwerk voor en door scholen en docenten willen we onderling kennis en ervaring uitwisselen, elkaar inspireren en versterken en het vormende element in het mbo blijvend agenderen. Bij dit alles wordt vooral de diversiteit van de mbo scholen benut.

Burgerschapsvorming is een zaak van de scholen, van de omgeving, van de ouders, van docentenopleidingen en niet in de laatste plaats van de studenten zelf. Onze studenten van nu vormen de maatschappij van morgen.

